

www.pwc.com

Welke kansen geeft decentralisatie van de Jeugdzorg voor Welzijn?

Voorjaarsworkshop Verdiwel 7 april 2011
Inleiding Wiel Janssen

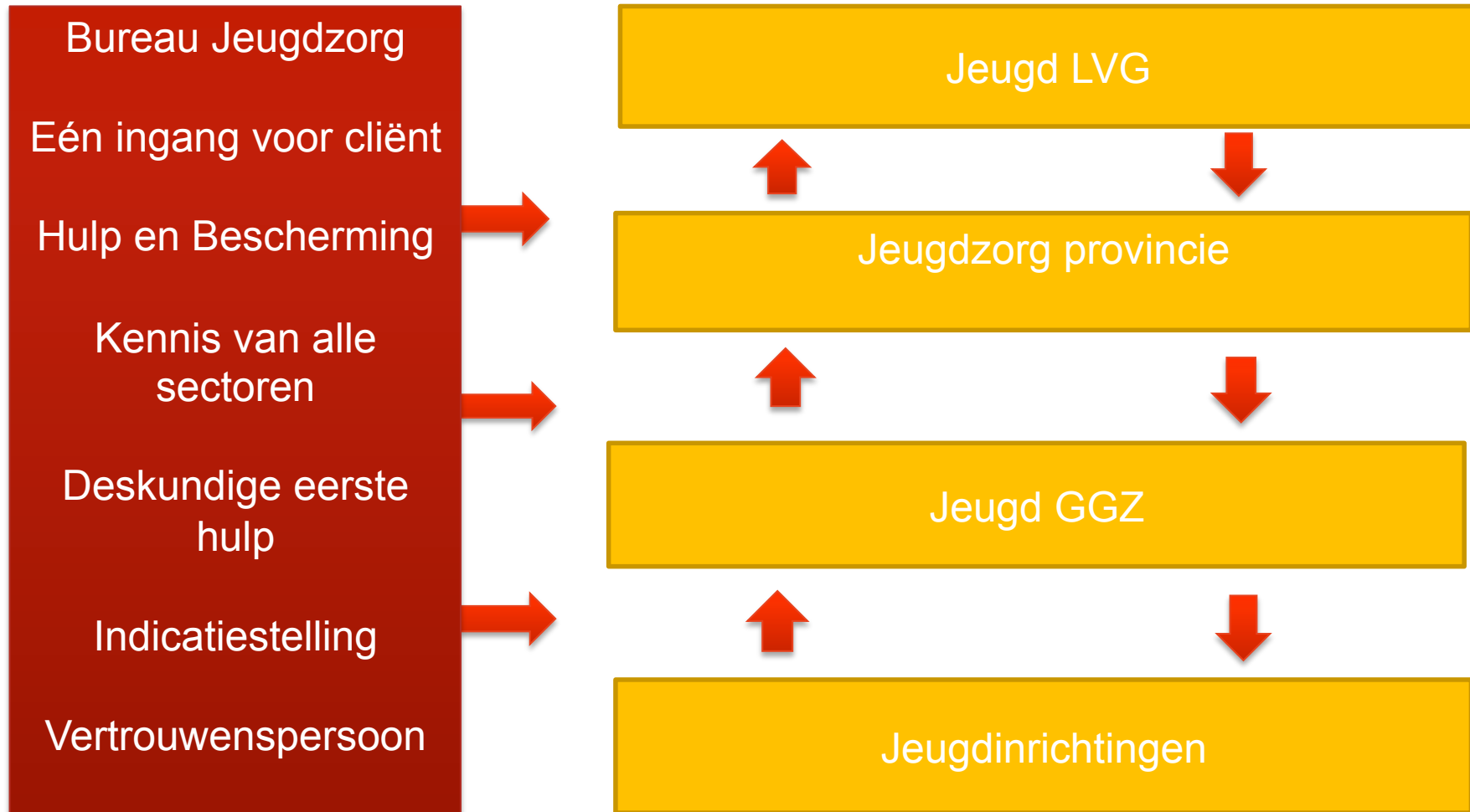
Curriculum Wieljanssen: 35 jaar ervaring aan de 'voorkant' van de Jeugdzorg

- Jongerenwerker vanuit buurthuis Helmond West
- Teamleider Buurtwerk Eindhoven
- Directeur randgroepjongerenwerk en jeugdzorg in Helmond en Eindhoven
- Tien jaar bestuurder Bureau Jeugdzorg Regio Amsterdam (50 mln)
- Adviseur en procesmanager Jeugdzorg/Jeugdbeleid (PwC)

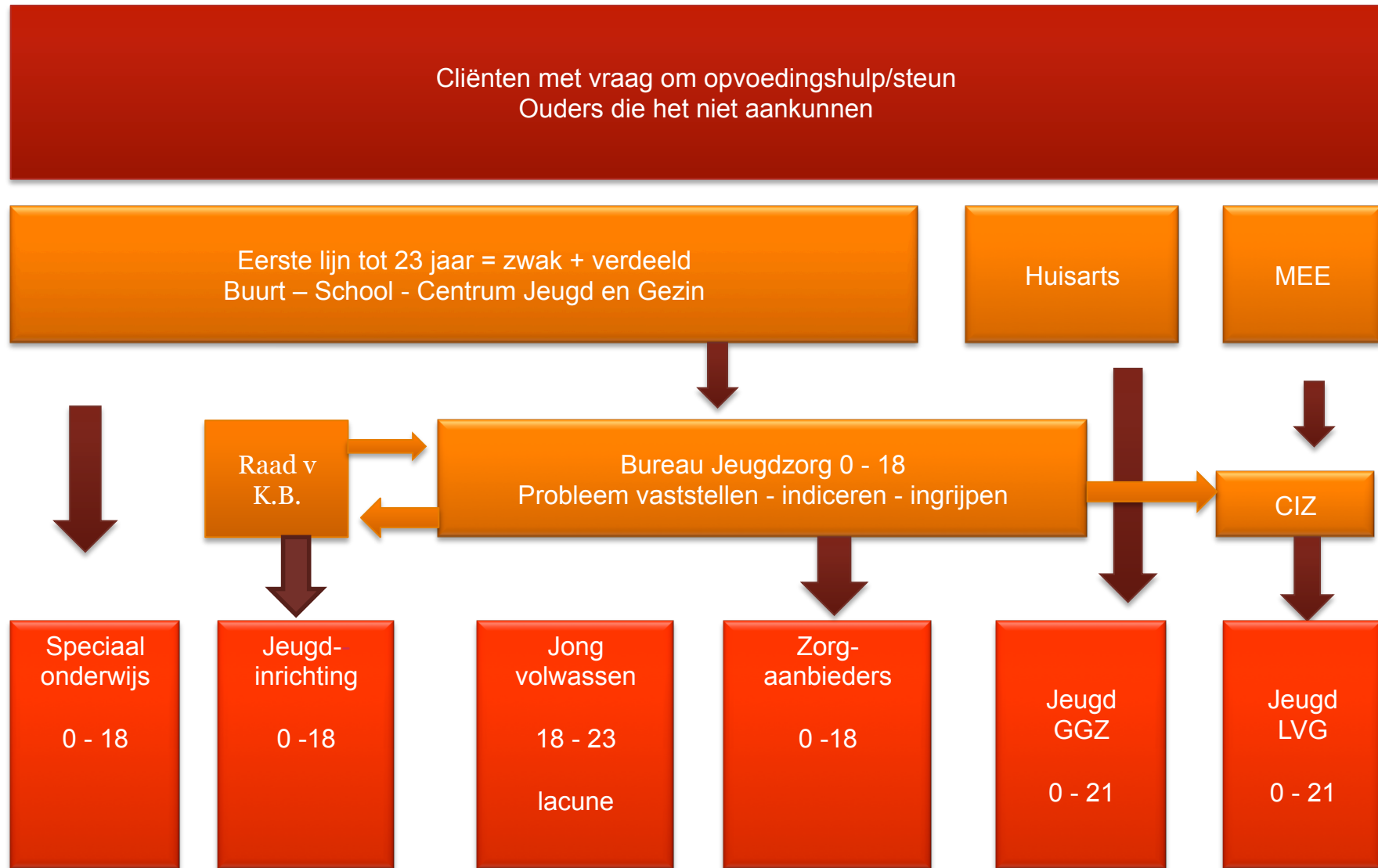
Recente geschiedenis van de jeugdzorg: wat was de bedoeling?

Regie in de jeugdzorg (1995) →

Wet op de jeugdzorg (2004)

Eerste lijn twistpunt tussen provincie en gemeente, verkokering

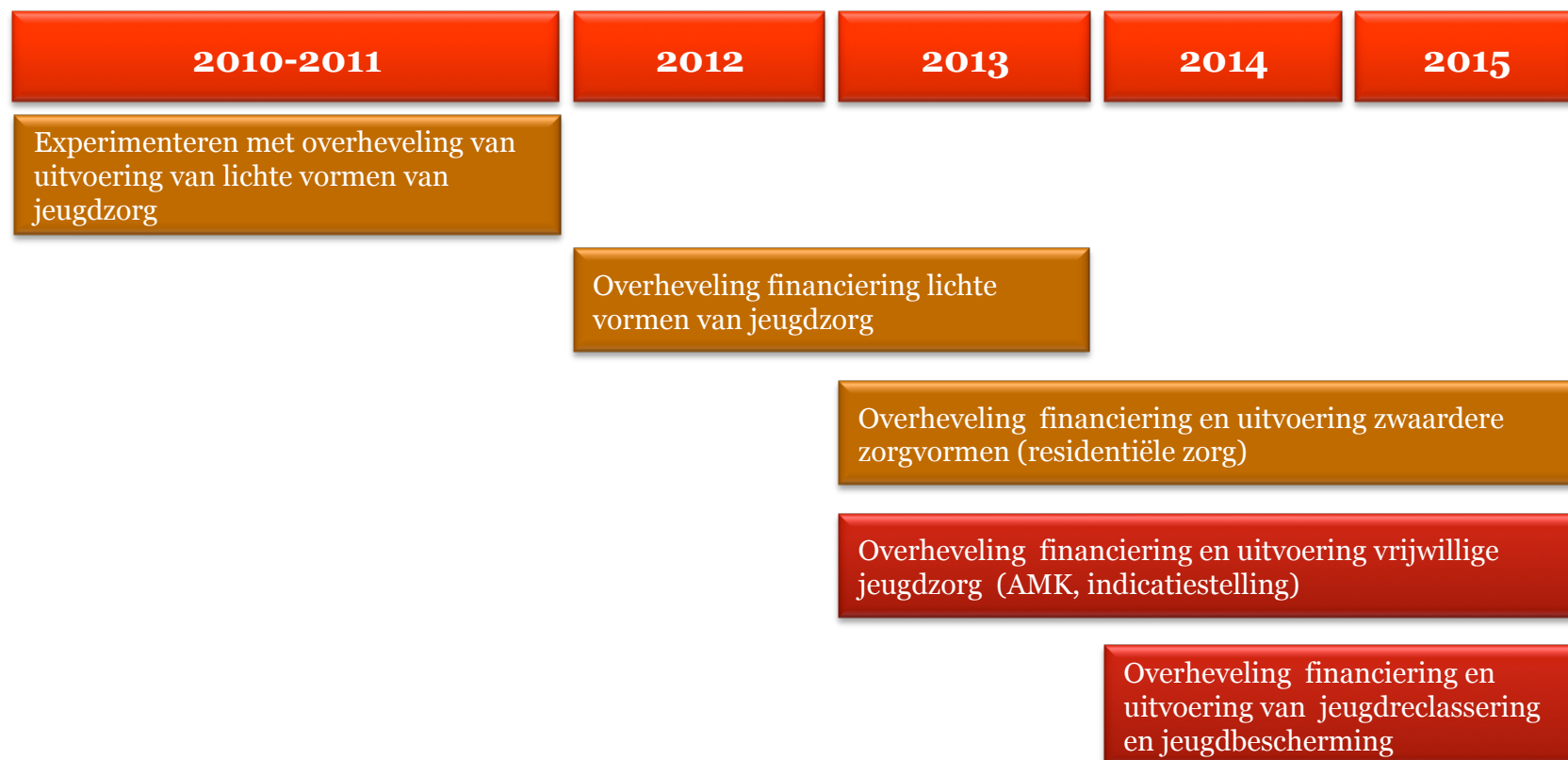
Gevolg: Onvoldoende preventie en zorg dichtbij jeugdigen

- De eerste lijn is zwak: het budget voor gespecialiseerde zorg is in 10 jaar verdubbeld terwijl het aantal ‘generalisten’ in de eerste lijn ongeveer gelijk is gebleven. De directe eerstelijns hulp aan jeugdigen werd verwaarloosd en bleef tussen de provincie en de gemeente in hangen.
- Consequentie: Eén op de zeven kinderen in Nederland heeft een indicatie voor speciale zorg of onderwijs.
- De specialistische jeugdzorg (Provincie, GGZ en LVG) is sterk verkokerd, duur en als geheel niet effectief.
- Het vakmanschap is bekneld geraakt binnen een ingewikkeld regelsysteem.

Wat nu? Regeerakkoord: Ingrijpende maatregelen Nieuwe kansen en nieuwe uitdagingen

- Eén financiering: Preventief gemeentebeleid - jeugdzorg provincie - jeugd LVG – jeugd GGZ.
- Alle jeugdzorgtaken gaan naar (samenwerkende)gemeenten. Het Centrum Jeugd en Gezin wordt front office voor alle jeugdzorg
- De gemeente krijgt de kans om integrale zorg rondom kinderen te realiseren, uitgaande van de eigen kracht van het gezinssysteem + omgeving.
- De gemeente moet beleidsvelden bij elkaar brengen: CJG–School–JGZ (GGD), Jongerenwerk–Jeugd en Veiligheid - AMW – Buurtwerk.
- Gemeenten gaan in regionaal verband specialistische jeugdzorg inkopen.
- De gemeente moet bezuinigen en krijgt financieel belang bij preventie, eerstelijns jeugdzorg en vakkundige generalisten

Decentralisatie in stappen

 Zorg in huidige situatie geleverd door instellingen voor Jeugd & Opvoedhulp

 Zorg in huidige situatie geleverd door Bureaus Jeugdzorg

Hoe kunnen lokale welzijnsorganisaties deze kans benutten? Enkele tips:

- Werk vanuit een inhoudelijke visie op hulp aan jeugdigen: gezinsgericht, eigen kracht, herstel van het gewone leven.
- Doe als welzijnsorganisatie het aanbod om het generalistisch vakmanschap in de eerste lijn te (helpen) herstellen.
- Wat is daarvoor nodig: Vakkundige generalisten in de eerste lijn die de tijd en ruimte hebben om direct te adviseren en te helpen.
- Breng expertise en hulp naar plekken waar kinderen, jongeren en ouders dagelijks zijn. Werk hierin samen met het onderwijs.
- Zoek samenwerking met regionale jeugdzorgaanbieders om afspraken te maken over taakverdeling op het terrein van eerstelijns jeugdzorg
- Organiseer ronde tafel gesprekken met specialisten uit jeugdzorg, jeugd GGZ en LVG over het omkeren van het adagium: niet de cliënt beweegt van de ene specialist naar de andere, maar andersom....

Hoe ziet het het krachtenveld (de markt) er uit? 3 miljard per jaar en 50.000 medewerkers.

- VWS, Justitie, Provincies, 3 grote steden, VNG, gemeentelijke regio's.
- Per provincie (stadsregio) functioneert één Bureau Jeugdzorg. De toekomst van de BJZ's is onduidelijk.
- Per gemeentelijke regio zijn er vaak enkele jeugdzorgaanbieders. Zij begeven zich steeds meer op het terrein van het lokaal jeugdbeleid en doen zaken met gemeenten. De jeugd GGZ en jeugd LVG zijn nog erg afzijdig en beperken zich tot hun eigen doelgroep en vakgebied.
- In het basisonderwijs, het VMBO en steeds meer ook de ROC's, opereren ZAT's (zorgadviesteam) en schoolmaatschappelijk werkers.
- In de gemeenten zijn centra voor jeugd en gezin (CJG) opgericht. Ze blijven vaak beperkt tot jonge kinderen en opvoedingsondersteuning.
- Veel gemeenten zien het CJG als een netwerk organisatie: Geen nieuw Bureau Jeugdzorg!

Voorbeelden van activiteiten die passen bij integrale zorg rondom kinderen en gezinnen

- Maatschappelijk werk, generalistisch, gezinsgericht, buurtgericht, oprichten teams jeugdmaatschappelijk werk (samen met jeugdzorg)
- Schoolmaatschappelijk werk, Verbinding school en ouders (Dialogoog)
- Projecten in het kader van jeugd en veiligheid (jeugdinterventie team, jeugdpreventie programma, nieuwe perspectieven)
- Homestart, kinderen 0-6 jaar, inzet vrijwilligers, samenwerking met thuiszorg.
- Mentor of coachprojecten (door leeftijdsgenoten of volwassenen)
- Opvoedingsondersteuning, inzet van Triple P, samenwerking rond het CJG.
- Eigen kracht conferenties, (verplichte keuze alvorens uithuisplaatsing).
- Wijkgerichte aanpak (Enschede), samenwerking met politie.
- Outreaching jongerenwerk en straathoekwerk
- Trajecten voor toeleiding naar school en betaald werk (school uitvallers)
- Samenwerking met woningbouw vereniging, woonbegeleiding.

Opdracht:

Eerste groep: gesprek met de wethouder jeugd + beleidsambtenaar

De aanleiding is traject aanbesteding eerstelijns jeugdzorg

Op welk (achterliggend) belang van de wethouder ga je zitten?

Welke visie en ambitie breng je naar voren, noem enkele punten

Welke prestatie ga je leveren, alleen of samen met.....

Welke bijzondere kwaliteit heb je te bieden

Tweede groep: gesprek met bestuurder van grote jeugdzorg aanbieder

De aanleiding is een pilot van de provincie mbt ambulante jeugdzorg.

Deze zorgaanbieder voert al projecten uit voor de gemeente

Hoe definieer je je positie t.o.v. de ander

Welke ambitie heb je? Hoe presenteer je die?

Ga je voor gebiedsafbakening of voor gezamenlijke projecten?

Hoe benoem je het gezamenlijk voordeel?